П III 34

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта“ излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I. Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. | Ујвидек, уторак, 3 март 1942. | Број 45

Јапанске трупе искрцале су се на три тачке на острву Јави

У водама око Јаве дошло је до великих поморских борби

У току фебруара Немци су потопили 525.400 тона непријатељског бродовља

Токио, 2 марта. — (ДНБ) Јапански Царски главни стан потврђује званично да су одабрани одреди јапанске војске у недељу у раним часовима, уско сарађујући са поморским снагама, искрцани на источном, средњем и западном делу Јаве. Непријатељ је дао жесток отпор. Јапанске трупе и даље настављају своје операције. Са јапанске стране изгубљен је један брод. Три друга брода насукала су се, али људских жртава није било.

ПОМОРСКА БИТКА КОД ЈАВЕ

Токио, 2 марта. — (ОФИ) Према извештају Царског главног стана, у недељу изјутра дошло је у водама око Јаве поново до поморске битке. У овој битци потопљени су једна америчка и једна аустралијанска крстарица. У току поморске битке у суботу у водама код Сурабаје, потопљене су три непријатељске крстарице и две торпедњаче, а оштећено је тешко четири непријатељске крстарице.

БУГАРСКИ МИНИСТАР ВОЈНИ У АУДИЈЕНЦИЈИ КОД КРАЉА БОРИСА

Софија, 2 марта. — (Стефани) Краљ Борис примио је у аудијенцију министра војног, генерала Даскалова, и министра пољопривреде Тушева.

Јапанске трупе, које су се искрцале са 50 транспортних бродова, воде жестоке борбе са савезничким трупама, напредујући ка јужном делу острва

Рим, 2 марта. — (Стефани). Према вестима са острва Јаве, на више места води се жестока борба. Јапанци су искрцали трупе са 50 транспортних бродова. Сем тога, на Јави су искрцани тенкови, моторна возила и пољска артиљерија. После заузимања места Субанг, Јапанци настављају са напредовањем према путу који води ка јужној области. Сваки отпор енглеских и холандских трупа је узалудан.

Према извештајима, извршено је ново искрцавање јапанских трупа на острву Јави. Са једне јапанске базе се јавља да јапанско ваздухопловство успешно подржава јапанске трупе на Јави, не долазећи у сукоб са непријатељским ваздухопловством и контраавионском одбраном. Јапанске снаге настављају са напредовањем на острву.

Извештај немачке Врховне команде

Из Главног стара Вође Рајха јавља се:

На полуострву Криму, на донецком фронту и југоисточно од Илменског језера, тешке борбе и даље трају. На полуострву Керчу, у сарадњи са ваздухопловством, многе даље тенкове смо уништили. На југоисточном излазу Керчког мореуза ваздушним торпедом потопили смо један транспортни брод од 6 хиљада тона.

Ваздушне снаге предузеле су ноћни напад против фабрике авиона у Вороњежу. Постигли смо пуне поготке на фабричким зградама и аеродромима. Произведени су велики пожари и снажне експлозије.

У северној Африци било је узајамне извидничке делатности. Немачки ловци су у ваздушним борбама оборили 5 енглеских авиона, а других пет уништили на земљи.

У пратњи ловаца, немачки борбени авиони напали су пристаниште Ла Валета, на Малти, бомбама најтежег калибра. Погођене су базе за подморнице, докови и предузећа за снабдевање.

Прошле ноћи енглески брзи чамци покушали су напад против једног брода који је пловио Каналом. Приликом судара самих енглеских чамаца, један енглески чамац је потопљен.

Поморски авиони за дуге летове са добрим дејством бомбардовали су два непријатељска конвоја у Каналу. Конвоји су растурени.

Енглеско ваздухопловство је од 21—28 фебруара изгубило 62 авиона, од чега 38 над Средоземним Морем и Северном Африком. За исто време у борби против Велике Британије изгубили смо 20 апарата.

Немачке поморске и ваздушне снаге у борби против Енглеске и америчке пловидбе у фебруару су потопили 79 непријатељских трговачких бродова са укупно 525.400 бруто регистарских тона. Од тога су немачке подморнице потопиле 66 бродова са 448.000 тона. Сем тога оштетили смо 11 непријатељска трговачка брода, делимично тешко.

Догађаји дана

Почела је јапанска инвазија на Јаву. На три разне тачке острва искрцане су четири јапанске дивизије са тенковима пољским топовима и моторизованим одредима.

✶

„Токио Ничи Ничи“ пишући о совјетско - јапанским односима констатовао је да су се они после инцидента код Номонхана 1937 врло мало поправило. Лист нарочито указује на досадањи неуспех преговора о риболову.

✶

Америчке трупе су се искрцале на Новој Каледонији, француском поседу у Тихом Океану. Виши још није заузело став у вези са овим најновијим актом америчке владе.

СЕДНИЦА ОДБОРА ЧЕТРДЕСЕТДВОЈИЦЕ

Будапешта, 2 марта. (МТИ) — Земаљски одбор четрдесетдвојице одржаће седницу 5 марта, на којој ће се решавати о важним питањима. На дневном реду је и питање одвођења унутарњих вода.

Министар председник др. Бардоши одржао је говор на отварању деветог административног течаја у Министарству унутрашњих послова

Будапешта, 2 марта. (МТИ). У свечаној сали Министарства унутрашњих послова данас пре подне на свечан начин отворен је девети административни течај, који приређује Министарство унутрашњих послова.

Течај је отворио претседник владе г. др. Бардоши Ласло, који је том приликом одржао говор о значају и циљевима тога течаја.

— Циљ је овога течаја, рекао је г. др. Бардоши, да радна активност државе буде што потпунија. Сваки грађанин ове земље треба да осети предности које проистичу из појачане активне способности државне администрације — што се односи на све грађане без обзира на народност. Чиновници треба да своје послове обављају са толико пажње као што обављају приватне послове.

После говора претседника владе, г. др. Бардошија, говорио је министар војске, генерал г. Барта Карољ, министар занатства г. др. Варга Јожеф, па је у завршетку одржао говор и министар унутрашњих послова, витез Керестеш-Фишер Ференц, после чега је течај отворен.

БИТКА НА МОРУ КОД СУРАБАЈЕ

Токио, 2 марта. — (ДНБ). Царски главни стан јавља да је јапанска поморска флота у току сукоба на мору код Сурабаје потопила три непријатељске крстарице и шест разарача. Четири крстарице тешко су оштећене. У исто време у поморском сукобу код Батавије потопљена је једна тешка североамеричка крстарица. Један јапански разарач је лакше оштећен, али није онеспособљен за борбу.

ЈАПАНЦИ ДОБИЈАЈУ ПОЈАЧАЊА У БУРМИ

Стокхолм, 2 марта. — (ДНБ). Према извештају енглеске обавештајне агенције, у Бурми и даље трају јаке борбе. Јапанске трупе налазе се у преимућству, јер многа појачања добијају. Положај је, кажу са енглеске стране, и даље тежак. И изнова се поставља питање, докле ће се моћи наставити са одбраном Рангуна.

НОВА ПОШТА

На огромном светском фронту који се простире од Северног Леденог Мора до жарких обала Африке, па преко Индије и Источне Азије, Тихим океаном достиже до америчких обала, воде се данас жестоке битке, које би се могле узети као увод за офанзивне операције завршног стила.

У Европи, на Источном фронту, воде се данас жестоке борбе. Нарочито су огорчене борбе на јужном делу Источног фронта и на полуострву Криму и Керчу, где су Совјети извели поновне покушаје напада. Изгледа да је циљ садањих советјских напада што јаче ангажовање немачких снага у циљу изнуравања и стварања једне повољније линије пред најављену пролећну офанзиву немачке војске.

У северној Африци и даље траје узајамна извидничка делатност. Немачки и италијански авиони непрестано врше нападе ра Малту.

Са далекосточног фронта вести о инвазији Јапанаца на острво Јаву потиснуле су вести о борбама у Бурми. Јапанци су у недељу у зору искрцали на три места трупе на острву Јави, које су одмах прешле у напад. Као и на Филипинским острвима, Јапанци су поред пешадије на Јаву искрцали још и тенкове, моторизоване одреде и пољску артиљерију. Операције сувоземних трупа у највећој мери подупире ваздухопловство. Према најновијим вестима, Јапанци су напредовали у правцу према Батавији, главном граду Јаве од кога се сада налазе удаљени свега 110 километара. На северном делу Јаве борбе се воде на једном дугом фронту од 900 километара, који се простире дуж плодне равнице у дубини од 60 километара.

Савезничке трупе на Јави дају жесток отпор, али нису биле у стању да зауставе напредовања Јапанаца. Изгледа, да је савезничко ваздухопловство знатно слабије од јапанског, што је омогућило успешно искрцавање јапанских трупа, чији се број још не зна, али је вероватно довољан за инвазију.

У водама око Јаве одиграле су се две велике поморске битке. Прва се одиграла у водама око Батавије у недељу изјутра. До сукоба је дошло када су јапански бродови покушали да се приближе обали острва Јаве. Савезничка флота је покушала то да спречи, али у томе није успела, јер се 50 јапанских транспортних бродова приближило обали и искрцало трупе. Битка је трајала 36 часова. У току друге битке потопљена је једна америчка и једна аустралијанска крстарица, даље је у водама око Сурабаје, потопљено три крстарице и две торпедњаче, а четири крстарице су тешко оштећене.

Амеиканци су покушали да поново освоје острво Уејк, али им то није успело. У вези с тим, јапански адмирал Хигуре изјавио је да је то био детињасти експеримент.

У Ирану је пре три дана влада поднела оставку. Вест оија је објавила ово, није у себи садржала ништа што би поближе објаснило разлоге оставке. Међутим, изгледа да је у Ирану унутрашња ситуација доста тешка, јер је регент у пратњи малолетног краља Фејсала II напустио Багдад.

У Лондону поново круже вести о реконструкцији владе. Према тим вестима, Черчил би довео нове личности за министре рударства и авионске производње, а променио би и неке шефове предузећа за снабдевање.

х—в.

Кроз ШТАМПУ

„Пестер Лојд" о 22-годишњици Регенства г. Хортија

„Пестер Лојд", у уводнику, поводом 22-годишњице откако је, 1 марта 1920, врховни командант националне војске Хорти Миклош, тајним гласањем, са 131 од датих 141 гласова изабран за Регента Мађарске, даје историски осврт на протекло време под Његовом управом, те на крају каже:

„Регентство Хорти Миклоша, које траје већ скоро један човечји век; а за чије даље трајање се молитве народа дижу к небу, испунило је више него сва очекивања која смо, у најтуробнија времена, на њих везивали. Она нас је не само вратила к уставности, к миру и реду, к плодном стваралачком раду, него је и некадашњој слави Мађарске вратило пуни сјај. Таземља, Мађарска Хорти Миклоша, на овај дан поноснога сећања, са чврстим поуздањем гледа у будућност, која јој, као плод борби пожртвовних и пуних одговорности, наговештава достојно место народа који се у европском смислу изграђује.

ДР. ГЕБЕЛС О ЧЕРЧИЛУ

„Дас Рајх", у уводнику под насловом „Черчилов трик", министар Рајха д-р Гебелс поставља питање на чему почива утицај Черчила на енглеску јавност, која се, и после најтежих пораза, још увек даје опчинити његовим речима.

„Одмах на почетку своје делатности као британски премијер — пише д-р Гебелс — Черчил је издао једну паролу за своје вођење рата, која, у свима политичким или војним недаћама, има најбоље дејство према критици, а која гласи: „Крв, зној, сузе". Тиме се рат може водити до самоуништења, без опасности да се буде оповргнут. При победама, народ га неће никад потсетити на ту паролу, а при поразима може он свагда, у пози далековидног пророка, на то што је рекао указати. Он следује методи да прошлост прикаже црњом него што је била, да би тиме приказао садашњост светлијом но што јесте".

Поред тога — наглашује д-р Гебелс — Черчил рекламише време као традиционалног савезника. Међутим, у ствари, време се током две и по године ратовања показало као врло неверан и непоуздан савезник пре свега баш Енглеза, чији је положај 1942 много тежи него што беше 1939 или 1940."

„Овај рат — вели писац завршно — није се завршио у првој рунди, са напрасним „Нокаутом". већ се морају извојевати у више рунда. Доћи ће одлучан тренутак када ће непријатељ. као муњом погођен, бити оборен на земљу. Не знамо још кад ће го бити, али знамо да ће бити.

ПРОГЛАС ИНДИСКОГ ПРВАКА БОЗЕА

„Нојес Винер Тагблат" наводи манифест истакнутог вође индиског национализма, Субхас Чандра Бозе-а, упућеног индиском народу, у коме се вели између осталог:

„Индиски ј народ дуго патио под туђим јармом; он је духовно, културно, политички и привредно разораван под британским господарством; сад се мора Свемогућем понизно захвалити за срећан докађај који Индији обећава живот и слободу.

На раскрсници светске историје на којој стојимо, изјављујем свечано, у име свих Инда који воле слободу, у Индији и иностранству, да ћемо се даље борити против британског империјализма, док Индија поново не загосподари својом судбином. У тој борби, и у доба обнове која ће затим доћи, од свег срца ћемо сарађивати са свима онима који нам помажу да оборимо заједничког душманина. Уверен сам да ће у тој светој борби огромна већина индиског народа ићи с нама".

ГУВЕРНЕР БЕНГАЛА ПОЗИВА СТАНОВНИШТВО КАЛКУТЕ ДА БУДЕ СПРЕМНО НА СВЕ ЕВЕНТУАЛНОСТИ

Шангај, 2 марта. — (ДНБ). Према извештају радио Лелхија, гувернер Бенгалије упутио је упозорење становништву Калкуте. Гувернер је позвао становништво Калкуте да рачуна са стварношћу, те да се према томе и спреми.

— Не знамо — каже гувернер — када ће нас стићи ударац. У сваком случају треба да будемо спремни.

Знак за узбуну у Хонолулуу

Токио, 2 марта. (ДНБ) — Према енглеској обавештајној агенцији, у Хонолулуу је у недељу дат знак за узбуну који је трајао 42 минуте. Ово је био други знак за узбуну од 7 децембра прошле године, када су Јапанци напали Хавајска острва.

ИЗЈАВА ЗАМЕНИКА ГУВЕРНЕРА ХОЛАНДСКЕ ИНДИЈЕ АМЕРИЧКОМ НОВИНАРУ НИКЕРБОКЕРУ

Женева, 2 марта. (ДНБ) Ван Мок, заменик гувернера Холандске Индије, дао је америчком новинару Никербокеру изјаву, која је изашла у „Дејлу Мејлу", у којој је изјавио да је Јава сав онај материјал који чека из Сједињених држава, већ унапред платила.

Обећани и од стране Американаца већ продати ратни материјал, међутим, још није стигао.

Једноставно је неразумљиво — рекао је Ван Мок — да Сједињене државе не шаљу помоћ Холандској Индији, тако угроженој од стране Јапанаца. Када би Јава доспела у јапанске руке — изјавио је Ван Мок — Јапанци би од овог острва изградили неосвојиву тврђаву.

Поједини људи, међутим изгледа мисле да је боље ако се Јава преда, како би се Бурма боље могла бранити. То је неразумно, јер се сталним повлачењем не може рат добити.

НАПАД ЈАПАНСКХИ АВИОНА НА НОВУ ГВИНЕЈУ

Бангкок, 2 марта. (Стефани) Према извештају из Бангкока, јапански авиони извршили су напад на пристаниште Порт Моресби, на Новој Гвинеји. Напад је причинио знатне штете.

ПРЕДЛОГ ТУРСКОГ БУЏЕТА ЗА 1942—1943 ПРЕДВИЂА ПОВИШЕЊЕ ИЗДАТАКА У ВОЈНЕ СВРХЕ

Анкара, 2 марта. (ДНБ) — „Улус" даје појединости о турском предлогу буџета за 1942—1943 које је Фуад Аграли, турски министар финансија, објавио. Нови буџет, који је одобрио Министарски савет, износи 284 милиона турских фунти и за 74 милиона премаша прошлогодишњи. Повећање је пре свега наступило због повишења чиновничких плата, које износи укупно 45 милиона фунти, као и повишењем издатака у војне сврхе који се стално повећавају.

Министар финансиа је констатовао да, иако повећање износи знатну суму, ипак не премаша привредне и финансиске могућности земље.

Министарство народне одбране затражило је зајам од 120 милиона турских фунти.

Ванредни издаци за војне сврхе делимично ће бити покривени унутарњим зајмом.

Јапанци траже предају савезничких трговачких бродова у јаванским водама

Токио, 2 марта. (ДНБ) — Према новим извештајима, претставник јапанске флоте позвао је на предају трговачке бродове који се налазе у водама око Јаве, јер ће у противном случају бити против њих предузете војне мере. Између 27 фебруара и 1 марта Јапанци су поред обала Јаве у поморским биткама потопили 5 савезничких крстарица и 10 разарача, а 4 друге крстарице оштетили. Трговачки бродови с тога већ не могу много учествовати у одбрани. Јапански претставник изјавио је да ће за непријатељске трговачке бродове сваки покушај бекства значити самоубиство. Ако, напротив, трговачки бродови буду предати јапанских властима, онда се може очекивати човечно поступање.

Стање здравља Папе побољшава се

Рим, 2 марта. — Св. отац Папа је, услед оболења од инфлуенце, био спречен да присуствује последњим постовним мисама. Но он из своје собе лично управља црквеним пословима. Од суботе, у болести Папе наступило је знатно побољшање, те је већ примао аудијенције.

Говор г. др. Бардошија о задацима омладине

Будапешта, 2 марта. — Приликом освећења ђачког дома „Дарањи Калман", претседник владе г. др. Бардоши Ласло, који је такође присуствовао овој свечаности одржао је велики говор упућен мађарској омладини.

Он је у првом реду изнео улогу коју треба да игра мађарска интелектуална омладина и њен стваралачки рад у животу народа. Омладина је народ који се увек обнавља. И зато се у њој и оличава народ.

Омладина је жива веза између данашњице и сутрашњице, а истовремено и веза између појединих друштвених редова.

Међутим, омладина је само у том случају народна, ако се ниједног тренутка не одвоји од старе мађарске судбинске заједнице. У животу народа стваралачка улога припада само оној омладини, која страсно воле све оно што је мађарско.

Прошлост је оно огледало у коме се огледа један народ. Али тешко ономе народу који много гледа у то огледало, а тешко и ономе који никад не погледа у њега. Само оно покољење може да буде велико, које не заборавља велику прошлост, али и не губи се у њој.

Говорећи о задацима омладине г. др. Бардоши је нагласио да она не сме да трчи за разноразним новим идејама, него мора да корача озбиљно, храбро и трезвено са пуно самопоуздања. Народ у првом реду тражи од омладине службу и обављање њене дужности. У првом реду омладина треба да буде квасац народног јединства и да допринесе изглађивању друштвених супротности.

Надмоћност јапанске флоте у поморским борбама код Јаве

Токио, 2 марта. — (ДНБ). У надлежним круговима у Токиу констатују — јавља агенција Домеј — да непријатељска флота после поморске битке у Холандској Источној Индији од 27 фебруара стоји пред уништењем. Губици су у толико већи, што у битци учествују најбрже јединице, које се изједначују са борбеном вредношћу крстарица а разарача. У току борби у водама Холандске Источне Индије, сукобила се главнина непријатељских снага са јапанском флотом. У току борбе поново је дошла до изражаја апсолутна јапанска надмоћност. Посматрајући ствари данас, енглеска и холандска флота нису у могућности више да — бар делимично — дођу до сигурности. Јапанска флота дотле гони непријатељске остатке док их потпуно не уништи.

Јапанци су свега 110 километара удаљени од Батавије

Женева, 2 марта. (ДНБ) — О положају на Јави „Ексченж Телеграф" јавља из Батавије да угрожавање Батавије расте сваког часа.

Јапанци се налазе 110 километара источно од града, док је друга колона дошла до Кравама, који је удаљен од главног града свега 80 километара.

Јапанске колоне које су се искрцале у Рембангу допрле су до петролејских поља Териое која су запаљена.

Немачки падобранци учествују у борбама код Лењинграда

Берлин, 2 марта. (ДНБ) — Са војне стране сазнаје се да су немачки падобранци, који се боре пред Лењинградом, откако су ступили у борбу за првих шест недеља одбили 167 бољшевичких напада и разбили 12 бољшевичких дивизија. За шест недеља немачки падобранци уништили су 41 тенк, заробили 3400 војника, а избацили из борбе велики број топова и митраљеза свих величина и оборили 5 непријатељских авиона.

Говор јапанског претседника Тожа поводом десетогодишњице оснивања Манџукуоа

Токио, 2 марта. — (ДНБ). Поводом десетогодишњице независности Манџукуоа, у недељу по подне у Хибија парку одржао је говор министар претседник Тожо, који је нагласио какву важну улогу игра млада држава у Источној Азији.

Министар претседник је потсетио на то да су Велика Британија и Сједињене државе чиниле све могуће тешкоће, које је Манџукуо пребродио и постигао да га свет призна. Са поносом је министар претседник указао на напредак који је Манџукуо учинио за десет година на политичком, војничком и привредном пољу и нагласио да Манџукуо свом снагом помаже Јапан у рату, чији је циљ одстрањење англо-америчког империјализма из Источне Азије. Јапан никад не сме да заборави — рекао је на крају министар претседник — да је оснажење Манџукуоа од великог значаја са гледишта изградње Велике Источне Азије.

У ПАЖЊУ РЕВИЗОРИМА!

Умољавају се сви ревизори „Нове поште" да у што скоријем времену изврше обрачун од продаје издања сараднике Нове поште „За сваког о свачем понешто", да известе администрацију „Нове поште" о броју преосталих примерака, као и да обавесте Администрацију колико примерака да им се пошаље другог издања, које излази 8 марта 1942.

Черчил се поново спрема на реконструкцију владе

Лисабон, 2. марта. (Стефани) Према једној вести, приспелој у Лисабон, агенција Рајтер јавља да се Черчил поново спрема на реконструкцију владе. Кружи вест да ће Министра за рударство и производњу авиона као и већи део директора предузећа за снабдевање изменити. Према другим извештајима, замениће и сер Арчибалда Синклера.

—o—

АПОЛО

ПРЕМИЈЕРА

Једна ноћ у Ердељу

Сјајан историјски мађарски љубавни филм

Пагер А., Лазар М., Селецки З. и Нађ И 7

ОДЕОН

Замукла звона

Одличан мађарски филм

Киш Ф., Лукач М., Нађ М.

РЕКС

ЈУАРЕЗ

Бети Девис, Паул Муни

ПАЛАС

КАДАР КОНТРА КЕРЕКЕШ

Одличан мађарски филм о новцу и љубави.

Тоханн К., Силаши Л., Мали Г. Васари П, Маклари З., Петеш Шандор, Латабар К. и Мишога Л.

Предавање г. Демењи Јожефа шефа Пореске управе о пријавама пореза

У недељу пре подне у великој дворани Удружења трговаца одржао је по други пут предавање г. Демењи Јожеф, шеф Пореске управе у Ујвидеку. Предавање, које је било одлично посећено, било је посвећено актуелним пореским питањима о пријавама за општи течевински и имовински порез. С обзиром да је интересовање било тако велико, да многи нису могли да уђу у дворану, одлучено је да г. Демењ одржи још једно предавање и то данас, у недељу, у 11 часова пре подне.

У уводу свога предавања г. Демењи нарочито је подвукао потребу да порески обвезници са пуно поверења упишу све податке. У том случају, рад пореских власти биће знатно олакшан и неће бити толико жалби као што је било у Југославији.

У наставку свог предавања он је дао информације, како има да се испуњавају ови формулари. У првом делу формулара уписаће се они, који воде прописно трговачко дупло књиговодство и који својој валовници прилажу и биланс. У другом делу уписују се, према мађарским правним прописима они, који су обавезни за вођење књига, без обзира да ли су ове водили или не. У враћеном Делвидеку од 16 августа 1941 године, сви порески обвезници дужни су да воде књиге. Међутим, иако многи нису успоставили своје књиге, они ће, ипак, податке уписати у рубрику II. Од 1 јануара ове године сви су дужни под претњом казне да воде књиге, јер ће ово контролисати порески органи. На основу стеченог уверења, пореске власти после извесног времена, када утврде финансиско стање порезника, моћи ће да ослободе обавезе вођење књига мале трговце, чија општа течевинска основа не прелази шест хиљада пенга.

Пошто у прошлој години југословенске пореске власти нису извршиле разрез пореза, то порески обвезници у овој години морају дати пријаву за 1941 и за 1942 годину. Пријаве се подносе засебно за сваку годину. У пријави за 1941 уписаће се приход односно резултат пословања у 1940 години, а у пријави за 1941 годину пословање у 1941.

У рубрици III уписају пријаве они, који нису дужни да воде књиговодство, нити да састављају биланс. Код уписа на кућарину има се уписати стварна прометна вредност куће.

На крају свога предавања, г. Демењи саопштио је да је у интересу олакшања одобрио пореским обвезницима да се ове пријаве могу поднети до 15 марта, али ће се исте датирати са 28 фебруаром, као да су до тога рока и поднесене. Међутим, они који и до наведеног рока не би могли да поднесу пријаве, могу тражити продужење рока.

ВЕСТИ ИЗ —

БУДАПЕШТЕ

НАГЛИ ПОРАСТ ПОШТАНСКОГ И ТЕЛЕФОНСКОГ САОБРАЋАЈА У БУДАПЕШТИ

182,300.000 локалних телефонских разговора у прошлој години

Сада је објављена службена статистика о поштанском и телефонском саобраћају у Будапешти. Из ових података се види да је прошле године предато преко 414.6 милиона обичних поштанских пошиљака, за 48.4 милиона више него у претпрошлој години, 6,462.000 препоручених писама, за 583.000 више, 7.7 милиона пакета и преко милион новчаних упутница у вредности од 906.8 милиона пенга. Новчани промет Поштанске штедионице изнео је 1,818.6 милиона пенга, за 453.5 пенга више од претпрошле године. Исто тако порастао је и број телеграма, којих је било 2,027.000, за 558.000 више од претпрошле године.

У телефонском саобраћају забележене су управо гигантске размере. Тако је у прошлој години обављено 182,300.000 локалних телефонских разговора, за 25 милиона више него у претпрошлој години. Међуградских телефонских разговора било је 2,228.000, више за 335.000. У Будапешти данас има 86.760 телефонских претплатника, а у ближој околини, која је непосредно укопчана у главне градске централе још 6.456. Радио претплатника у Будапешти прошле године било је 194.187.

РАЦИЈА НА ЈАЈА У БУДАПЕШТИ

Заплењено је 140.000 комада јаја

Јављају из Будапеште да је прекјуче полиција извршила необичну рацију. Рано изјутра полициски органи посели су излазе свих железничких станица и прегледали пртљаге путника, који су стигли. Пошто ј са возовима донесено и доста животних намирница, а нарочито јаја, то су полициски органи контролисали да ли су ове пошиљке упућене на овлашћене трговце јајима, или су намењене да се прокријумчаре за црну берзу.

Том приликом конфисковано је око 140.000 јаја, које је Апровизационо звање још истог пре подне пустило у продају на тржиштима по максимираној цени.

Велики финансиски скандал у Швајцарској

ЦириШки банкар преварио власнике блокираних вредносних папира

Према вестима из Женеве, овде је изазвало огромну сензацију вест о хапшењу познатог цириШког банкара Роберта Гастона Пикара. Пикар је ухапшен у Женеви, по налогу државног тужиоштва из Цириха, због читавог низа опасних превара. Пикар, коме је свега 33 године, играо је значајну улогу у банкарским круговима. Њему су се обратили многи инострани држављани, чија су разна потраживања и вредносни папири били блокирани, да им на неки начин омогући да дођу у посед својих папира.

Он је уз припомоћ некога Луја Мајера успео да фалсификује те вредносне папире и да их преда њиховим власницима уз огромну зараду.

Пишући о овом финансиском скандалу, „Трибјун де Женев" констатује да је ово највећа афера која се до сада у Швајцарској догодила. Детаљи ове афере још увек се чувају у тајности.

Даладје о наоружању Француске

Париз, 2 марта. — У Риомском процесу, на питање претседника о бројном стању француског официрског кора, изјавио је Даладје да је он 1936 године износио 29,600, год. 1939 свега 31.500, а при избијању рата 37,000 официра. Резервиста је 1936 године позвано 396,000, 1938 год. 511,000, а сем тога је у истој години мобилисано 710.000 људи. Даладје је изјавио, даље, да је лаж да Француска није имала доста оклопних кола. По оптужби, од пешадијских оклопних кола ливеровано је свега 2800 место 3600, што Даладје пориче. Год. 1939 било је таквих кола бар 3500, а не 2100, као што гласи оптужба. При расправи о броју оклопних топова за одбрану, претседник је изјавио да их је било на програму свега 8000, а да је 1 септембра 1939 год. ливеровано свега још 3800. Даладје изјављује да кад је преузео министарство војно, нашао је свега 1280 топова, али је, по његовом програму наоружања, за време рата на сваком колемтру фронте стајало десет оклопних одбранбених топова. Изјавио је још да је мобилизациони план француске армије предвидео за битку само 1600 оклопних кола док је он тај број подигао на 2600.

ЈАПАНСКИ ТЕНКОВИ ПРЕЛАЗЕ ПРЕКО „ЉУДСКОГ МОСТА"

Токио, 3 марта. — Јапански листови објављују вести са фронта, према којима су, за време борби на полуострву Батанг (Филипинска острва) лаки јапански тенкови прешли по — први пут у историји рата — преко једног моста направљеног од војничких телеса.

Јапански војници су збијени у затвореним групама, подржавали својим леђима неколико тешких прагова, формирајући на тај начин мостове уместо правих, које је непријатељ разорио, и који се нису могли брзо поправити. Овај систем већ је био једанпут употребљен, за време кампање на Малајском полуострву.

Нови тип бицикла изложен на продају у Берлину

Берлин, 3 марта. — Берлински листови објављују да је у Берлину стављен у промет један нови тип бицикла, који ће одмах наићи на највише задовољство. Овај нови тип бицикла, који је назван „метални точак" (лан-пад) краћи је од обичног и за четвртину тежине је лакши од бицикла који је до сада био у употреби. Међу осталим карактеристикама овог новог бицикла долази педал, који се не налази више између два точка, већ на последњем точку. Другаје новост у „слободном точку", у лампи, која се снабдева помоћу једног новог изума, у стражњој кочници и у систему „окретања" уназад.

Целокупна штампа једнодушно констатује да ће карактеристике крајње једноставности и практичности новог бицикла, који се производи у серијама, омогућити да и за време рата буде приступачан свима те ће не само у Немачкој, већ и у иностранству постићи највећи успех

ВЕСТИ

— **У Ујвидеку је основано удружење судија и државних тужилаца.** Судије са територије Окружног суда у Ујвидеку основале су своје удружење. Оснивачкој скупштини претседавао је претседник Судбеног стола, г. **др. Албин Ухљарик.** На скупштини је изабрана управа у коју су ушли: претседник г. др. Ухљарик Албин, претседник Судбеног стола, потпретседник г. Екерт Ласло, претседник Државног тужиоштва, секретар г. др. Риго Ерне, судија, благајник г. др. Холоши Антал, судија. Чланови управе г. г. др. Ковач Аладар, судија, др. Кулици Бела, судија, др. Поповић Павле, претседник већа, витез др. Кумор Карољ, претседник Среског суда у Ујвидеку, витез др. Ходи Иштван, претседник Среског суда у Обечеју, Баји Јанош, потпретседник Среског суда у Ујвидеку, др. Ендреди Ференц, судија Судбеног стола и Луц Јожеф, потпретседник Државног тужиоштва.

— **Престало је постојати Удружење горњобачких виноградара у Сабадки,** које је основано пре десет година и које је упражњавало празнину која се дотада осећала у животу виноградара и воћара. Удружење је на својој недавно одржаној скупштини решило да се припоји Удружењу пољопривредника, у чему се досадањи претседник г. Антун Вуковић, градски већник, није сагласио и ради тога и иступио из Удружења.

■ **Оправке сатова** врши најповољније **А. Варга,** сајџија, Ујвидек, Хитлер Аполф улица 22. 248

— **У Силбачу и околини појавиле су се услед наглог топљења снега,** и ниског терена, многе подземне воде, такозвани изданци. У селу сви тротоари тону. Руше се многе куће старе по 70 и више година, а нарочито оне које су од набоја, попуштају у темељима и падају. Власници ових кућа имају белике бриге како да их осигурају од рушења. Свакодневно се у Силбачу по пет шест кућа брзо мора да подзида цигљама да се не би срушиле. На наше интересовање код најстаријих мештана, да ли се сећају да су воде овако надошле у прошлости? — обавестили су нас да су се подземне воде у Силбачу и околини појавиле у оволиком обиму тачно пре 70 година, тј. 1870, 1871 и 1872, баш као и сада у години 1940, 1941 и 1942.

У Немачкој све филмске фабрике биће уједињене

Од сада ће постојати само „УФА"

Јављају из Берлина да је по наређењима министра Рајха г. д-р Гебелса извршено фузионисање свих филмских фабрика у једно једино предузеће, коме ће бити на челу позната фабрика филмова „Уфа". Остале фабрике, које су до сада биле самосталне, постаће њене подружнице. Ново џиновско филмско предузеће имаће два главна отсека: финансијско-трговачки и уметнички. Заступства страних филмских предузећа остаће и надаље самостална.

ШИРОМ СВЕТА?

8—III—1942

— ДАНАС поподне у 5 часова почиње бесплатан курс мађарског језика у школи на II Ракоци путу.

— Попис стоке, пољопривредних справа и пашњака у Ујвидеку. Градоначелничко звање издало је оглас по коме се у смислу наређења Министарства 750/1942 у времену од 4 до 18 марта на територији целе Мађарске има обавити попис све рогате стоке, бивола, коња, магараца, мазги, оваца и коза. Поред тога имају се пописати и све важније пољопривредне справе, као и сви пашњаци. Подаци имају се исказати према стању на дан 28 фебруара. Овај попис обавиће се и у Ујвидеку. Овде ће га вршити нарочити пописивачи који ће ићи од куће до куће. Сваки је дужан да пописивачу да истините податке, а исто тако је дужан да дозволи пописивачу да прегледа штале, свињце, ради проверавања ових података. Неистинити и лажни подаци кажњиви су. У смислу законских одредаба ови подаци не смеју се узети за основу приликом разрезивања пореза.

— У пажњу месарима и кобасичарима. Позивају се сви месари и кобасичари да данас у среду, 3 марта дођу у 6 часова у Занатлијску корпорацију ради издавања карата за набавку свиња. Претседништво.

— Ако штедимо са сапуном, повећава се опасност заразних болести. Зато, увек употребљавајмо оригинални Лизоформ, који допуњује дејство сапуна и поуздано дезинфицира. Оригинални Лизоформ добија се у познатим боцама зелене боје.

— Полиција у Будапешти ухапсила је жену Њење Виктора, која се бавила шверцом вредносних папира. Тако је утврђено да је она по налогу неког Лакатош Оскара, који је швајцарски држављанин и живи у Швајцарској, прокријумчарила из државе обвезнице зајма Друштва народа у вредности од 30.000 пенга.

— Данас почињу предавања у основној школи у Андраши улици. Они ученици који су пре подне ишли на предавања, треба да буду у 8 и по часова ујутро, а они који су ишли поподне, треба да се јаве у 12,30 часова.

— Побољшано стање озимих усева. Према саопштењу Министарства пољопривреде, извештаји који стижу јављају да је стање озимих усева у целој земљи задовољавајуће. Због јаке зиме и великог снега, пољски радови су нешто у закашњењу и свели су се више на радове око куће. Исто тако добро је презимила и стока. Зараза није било у већем обиму од просека.

— Из немачког заробљеништва биће враћен у Украјину већи број заробљеника. НШТ јавља да се у надлежним немачким круговима носе мишљу, у интересу активизирања пољопривредних радова у Украјини и територијама које се налазе под немачком војном окупацијом, да се из заробљеништва врати својим кућама већи број руских заробљеника, који ће бити упослени на пољопривредним радовима. Цела пољопривреда у Украјини биће организована под вођством немачких стручњака.

Занимљив спор око имена једне банке

Трговачка и обртна банка у Ујвидеку тужи овдашњу филијалу Загребачке трговачке и индустријалне банке

Приликом проглашења Независне државе Хрватске, најугледнији тамошњи новчани завод, Српска банка, која постоји већ деценијама, променила је свој назив и узела ново име: Трговачка и индустријална банка. Наравно, да је и њена овдашња филијала променула свој назив у филијалу Загребачке трговачке и индустријалне банке и ту своју промену регистровала код суда.

Овај случај дао је повода за један занимљив судски спор. Овдашња Трговачка и обртна банка нашла је да се овај нови назив филијале загребачке банке много подудара са њеним називом, под којим она ради већ неколико деценија, и због тога је поднела тужбу суду

са захтевом да се банци забрани употреба овога назива.

Тужена банка у својој одбрани изјавила је да не постоји никаква тенденција у овој промени, а поред тога да је промена дошла по наређењу загребачке централе, по чијем је упутству и извршена.

Тужена банка, надаље, изјавила је да је круг њених пословних пријатеља потпуно други, како у погледу професија, јер су комитенти загребачке филијале махом сељаци Срби, док су комитенти Трговачке и обртне банке више индустријалци и занатлије и да има много међу њима и Јевреја.

Суд је донео пресуду, којом је дао за право тужитељици и пресудио је филијалу Трговачко-индустријалне банке из Загреба у Ујвидеку под претњом казне хљиаду пенга и извршења да је дужна да отстрани садањи натпис као и регистрацију код суда. Истовремено, банка је просуђена на плаћање 450 пнга судских трошкова.

Тужитељицу је заступао адвокат г. д-р Милан Матић, а тужену г. д-р Александар Моч.

— ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ. Поводом смрти мајке наше незаборављене удове Руже Петровић, сматрамо за дужност да овим путем изречемо нашу топлу благодарност свима пријатељима и познаницима, који су на одар покојнице положили венце и својим личним учешћем испратили нашу драгу покојницу на њеном последњем путу и изјавили саучешће. **Др. Милош Петровић** у име остале родбине. 308

— У Печују, ђаци и левенте обрадиће све необрађене и неискоришћене терене, које ће засејати семеном уљарица. Већ су пописани сви приватни и јавни неискоришћени терени, који ће с пролећа бити преорани и засејани семеном уљарица, које је бесплатно ставио на расположење Министар пољопривреде.

— У Београду остаће само једно ногометно игралиште. Сва остала игралишта биће преорана и засађена поврћем — пошто се у Београду, као што је јављено, сва необрађена земљишта, паркови, па и приватна дворишта имају засејати поврћем.

— Окружни суд у Сабадки изрекао је низ нових пресуда лицима која су продавала своје производе изнад максимиране цене. Тако су кажњени: Павле Рац на 100 пенга новчане казне; супруга Павла Раца на 2 месеца затвора и на губитак часних права у трајању од 5 година; Маћа Бајић из Таванкута кажњен је са 100 пенга новчане казне и на губитак часних права у трајању од 3 године; Стипан Вујковић, месар, на 500 пенга новчане казне и на 3 године губитка часних права; Антун Ковачић, месарски помоћник, и супруга Винка Перчића са 30 пенга новчане казне и на годину дана губитка часних права, као и Антун Палашти, који је осуђен на 50 пенга новчане казне и на годину дана губитка часних права.

— Према писању „Дејли Експреса“, у Енглеској ће бити заведена строга штедња бензина. Предвиђене су оштре казне за оне који бензин употребљавају у приватне сврхе.

Пажња земљорадници!

Према издатој уредби стари примерци уговора за сејање сунцокрета постали су неважећи.
Ниже наведена овлашћена фабрика уља склапа уговоре са произвођачима сунцокрета према новим најповољнијим условима.
Потребно, најбољег квалитета селектирано и изврсне клијавости семе за сетву стављамо произвођачима на расположење.
Уговорним произвођачима осигурећемо уговорно изврсну сточну снажну храну — сунцокретно брашно, — осим тога може требовати произвођач уље за сопствену употребу.
Заинтересовани произвођачи нека се обрате за информације са поверењем на наше месне заступнике или управо на фабрику.

KLEIN VILMOS
Délvidéki Növényolajgyár és Étolajfinomító
Ujverbász

Примамо заступнике у местима где још нисмо заступљени

— У близини Мартоноша појавио се један курјак. У непосредној близини Мартоноша, у тзв. Малом риту, на пола километра од села, Милан Маринков приметио је једнога курјака, који је у зубима носио свој плен. Одмах су алармирани ловци, који су пошли у потеру, али је курјак већ раније умакао, прешавши преко замрзнуте Тисе на банатску страну.

— Виолинско вече директора музичке школе у Сабадки г. Иштвана Семлера одржаће се 12 марта у великој дворани Градске музичке школе.

— Бесплатан течај немачког језика у Сабадки почеће 17 марта. Течај ће се одржавати у Мушкој гимназији, а заинтересовани треба да се пријаве у времену од 12 до 15 марта у Мушкој гимразији професору г. Крајчовићу. Предавања ће се одржавати посебно за оне који већ нешто знају, а посебно за почетнике.

— Полиција у Зомбору ухапсила три фабриканта сапуна из Печа, који су дошли у Зомбор у намери да купе свињске масти за потребе својих фабрика. Они су првенствено тражили покварену маст, па како је нису нашли, дошли су у вези са месаром Миланом Овчиним, код кога су купили већу количину свињске масти. Међутим, полиција је за ово сазнала и ухватила их у тренутку када су они маст хтели да однесу. Они су ухапшени заједно са Овчиним под оптужбом да су покушали да на недозвољен начин извезу из града артикал важан за исхрану.

Др. МИЛУТИН ГУБАШ, лекар, преселио је своју приватну ординацију у Кошут Лајош ул. бр. 42 (бивша Хлебарска). Ординира од 9—11 пре подне а од 3—5 после подне. 301

— Родила тројке. Жена трговца у Марошвашархељу Шандора Пала родила је тројке. Све три девојчице и мати здраве су. Срећни родитељи замолили су Заменика Регента за кумство.

— У Италију је стигла једна бугарска радничка делегација. Делегација је прво била у Торину где је разгледала индустриска предузећа и радне установе, а затим отпутовала у Венецију.

— Случајеви куге у кинеским провинцијама. По вестима из Шангаја, поновљени случајеви куге у неким покрајинама Кине задају влади Чанг Кај Шека много бриге. Хитно се доставља серум у провинције Суман и Мингшиа, где је досад било највише смртних случајева.

— Америчка полиција у Палм Бичу, чувеном купалишту у Флориди, ухапсила је барона фон Опела, сина познатог немачког великог индустријалца. Он је ухапшен са мотивацијом да је странац, који би могао бити опасан.

— Велике штете изазвало је нагло топљење снега у Ујвербасу. Има више кућа које су оштећене.

— Прва градска скупштина у Зомбору. У четвртак, 5 марта, одржаће се у Зомбору прва скупштина градског муниципалног већа. Дневни ред је већ састављен.

Роман једног филантропа

Појединости о животу лорда Руфилда, који је у добротворне сврхе поклонио више милиона фунти

Цео свет прича о човеку који је последњих месеци поклонио неколико милиона фунти у разне социјалне и добротворне сврхе. Премда велики енглески филантроп лорд Руфилд, бивши мистер Морис, живи повучено и не воли рекламу и писање у новинама, сада се о његовом приватном животу препричавају разне епизоде, које верно карактеришу овог необичног човека племенитог срца и дарежљиве руке.

Вилием Морис, данашњи лорд Руфилд, био је дете сиромашних родитеља. Он је издржавао болесног оца и слабачку мајку. Учио је механичарски занат и мтедљиво живео, дајући своју уштеђевину мајци. Једног дана дошао је мајци и рекао:

— Мама, можеш ли ми дати 5 фунти?

— Шта кажеш? — запањено га је упитала мајка. Шта ће ти толика баснословна свота, сина?

Вилием је испричао мајци да је изнајмио један мали локал у подруму, па му је сада потребан новац, да купи алате и отвори своју самосталну механичарску радњу. Мама је одрешила марамицу у којој је држала уштеђевину и пружила дрхтећом руком 5 фунти, — плашила се сирота жена да ће њен син тај новац пролумповати — и од тих 5 фунти постале су десетине милиона фунти стерлинга!

Данас је лорд Руфилд претседник великог енглеског концерна аутомобилских и авионских фабрика и заинтересован је својим капиталом и у многим другим индустриским предузећима.

— Чему сте могли да захвалите свој велики успех у животу? — упитали су новинари лорда Руфилда.

— Ствар је једноставна, — одговорио је кратко лорд. Никада се нисам бавио питањем свог личног успеха, само сам радио...

Лорд Руфилд је несебичан идеалиста. Кад је први милион стекао, половину је одмах дао за незбринуту децу сиромашних и незапослених радника. Други зарађени милион поклонио је у социјалне сврхе, за подизање радничких школа. Он зарађује и дели. Себи задржава само толико да живи и сачува свој углед претседника великих индустриских предузећа. Кад умре, својим рођацима неће оставити много, каже он сам. Они већ имају доста, а има безброј сиромашних Енглеза којима ће његове фунте добро доћи.

И према просјацима је Руфилд увек широког срца. Он им даје два шилинга, што је у Лондону велика реткост. Једном је у Хајд-парку једном просјаку дао два шилинга, а овај се избрецнуо на лорда:

— Кад бих ја био лорд Руфилд, ја бих просјацима давао увек по једну фунту стерлинга!

Лорд Руфилд је погледао просјака, па је извадио 1 фунту и упитао просјака:

— Даћу вам фунту, али да ми кажете да ли бисте ви као лорд Руфилд заиста давали фунту као милостињу?

— Не бих ваљда био луд! — одвратио је цинички просјак.

● **Поводом 150-огодишњице од рођења славног италијанског композитора Росинија,** у целој Италији биће ових дана приређена свечаности. Опера у Риму даће низ претстава Росинијевих музичких драма.

● **У свима грчким трговачким** школама уводи се немачки, као обавезан наставни језик.

● **У Лондону је откривена** једна организација, која се бавила фалсификовањем алкохолних пића.

Карте за дуван и цигарете увешће се у Грчкој. Карте за дуван моћиће добити мушкарци и то старији од 18 година.

Кава и чај као хранљиве намирнице

Они одлично користе човечјем здрављу ако се мешају са другим намирницама

О кави и чају постоје разнолика мишљења и међу самим медицинским стручњацима и лекарима. Једни тврде да су то опасна наркотична средства, која шкоде човеку скоро исто толико као и опијум, дуван, алкохол, или друга опојна средства. То баш није сасвим тачно.

Кава има, истина, у себи прилично количину кофеина, који се у научним круговима сматра као један од најопаснијих отрова. Али у кави ипак нема толико кофеина, да би она могла бити неосредно штетна и опасна о човеково здравље. Угледни француски медицински стручњак, па. риски лекар др. Ришар Рамбујен пише у једном медицинском часопису о кави и чају следеће:

„Ма уком облику кували каву или чај, они кувани само у води нису нимало хранљиви и имају тада, доиста, само извесно наркотично дејство, које надражује живце и срце, па могу често да буду шкодљиви и по здравље. Кави и чају треба додавати разне намирнице да би организам, уистини осетио њихову хранљивост и корисно дејство по наше здравље. Помешани са таквим намирницама, кава и чај постају одличне, хранљиве, укусне и пријатне намирнице, које чак доприносе и појачавању апетита.

Намирнице које се могу мешати са кавом и чајем су ове. шећер, млеко, шлагоберст, бутер и тако даље. Сама кава и чај не садржи никакве хранљиве материје, а најмање имају у себи витамина и беланчевине. Али помешани са поменутим намирницама, кава и чај могу да постану веома важан и хранљиви део човечје исхране.

Ако са кавом и чајем помешамо већу количину млека, шећера и других намирница, у тој размери расте и њихова хранљивост и корист по наше здравље. Иначе, уживати каву и чај само као средство за наркотисање живаца, веома је шкодљиво и може, после дуже употребе, да постане најопасније по најважније и најосетљивије органе човечјег тела.

Са какаом, од кога се прави чоколада, ствар сасвим друкчије стоји. Какао је и сам по себи веома хранљив. Он има у себи важне масти, које су хранљиве и без икаквих других додатака. Тако има какаоа који садржи по 28 од сто масти, која по своме хемиском саставу спада у ред најхранљивијих и најбољих биљних масти.

И стога се какао може пити сам, скуван у обичној води са шећером, али аок се кува у млеку, онда се његова хранљивост у знатној мери повећава. Поред тога, какао садржи и знатне количине беланчевине, што такође доприноси издашности и хранљивости намирнице. Због тога су сви производи прављени од какаоа не само хранљиви, већ и у великој мери лековити, па и сама чоколада може често да послужи као лек код неких тежих полести.

Треба поменути и то, да какао знатно повећава калорије у нашем организму. Кофеин, отров који се налази у кави, у мањим, умереним количинама није шкодљив на организам, ако је овај потпуно здрав и нормално грађен. Јака кава већ може да шкоди и најздравијем човеку.

Већина домаћица при кувању каве не води рачуна о отровном дејству каве, која је јако скувана, тако да се никада не може знати тачно до које је јачине тога тренутка скувана. Кашика и друге мере које се употребљују при справљању каве, нису нимало меродавне.

(х. х.)

Привреда

Успешни биланс

Мађарског банкарског и трговачког д. д.

Управа Мађарског банкарског и трговачког д. д. одржала је 21. фебруара своју седницу под претседништвом г. **др. Шобера Беле,** м. кр. тајног саветника. На овој скупштини поднесен је извештај о успеху 51 пословне године. По одбитку дотације за пензиони фонд од два и по милиона пенга, биланс исказује чисти добитак од 1,789.521.56 пенга према 1,661.534.10 пенга у прошлој години.

У погледу расподеле чистог добитка дирекција је предложила годишњој скупштини, која ће се одржати 14 марта о. г., да се дивиденда од 1 пенга прошле године повиси на 1.50 за ову годину. За банчине резерве предвиђа се 150.000 пенга, фонду старих пензионера 500.000 пенга, а 633.515,52 пенга да се пренесе у 1942 пословну годину. Закључни рачуни банчини дају верну слику ванредно живог пословања и напретка. То се нарочито види код улога, који су од прошле године порасли за 2.9 милиона пенга на 56.9 милиона пенга. Улози по текућим рачунима који су прошле године износили 50.3 милиона пенга порасли су са 23.3 милиона пенга ра 82.6 милиона пенга, тако да укупни улози износе 142.4 милиона пенга према 116.2 милиона пенга у прошлој години, што претставља пораст од 26.2 милиона пенга. Ове цифре најбоље илуструју поверење које банка ужива како у финансиским пословним круговима, тако и код улагачке публике. Ставка поверилаца повисила се са 33.8 милиона на 49 милиона пенга.

Располажући са овако појачаним пословним капиталом, банка је у пуној мери одговорила појачаним кредитним потребама које су настале повећањем државе. Портфељ меница, заједно са државним благајничким боновима, и ерарским упутницама порастао је са 120.3 милиона пенга у прошлој години на 125 милиона пенга. Од овога је обрачунато 47.8 милиона пенга.

Знатан пораст дужника (са 68.5 милиона на 91.9 милиона пенга) дошао је као последица појачаних робних кредита, јер је завод у прошлој години у великој мери кредитирао набавку разних сировина, потребних за земљу. У оквиру кредита од 200 милиона пенга „Футуре" и Мађарске Савезне Централе за промет робом д. д. а ради откупа пољопривредних производа, банка је са осталим будапештанским новчаним заводима узела сразмеран удео са 9.2 милијона пенга.

Ставка обвезница државних дугова повећана је са 8.5 на 17.4 милиона пенга, углавном учешћем у 4 и по процентном ердељском зајму од 250 милиона пенга. У емисији 4%-ог ердељског лутријског зајма од 100 милиона пенга, банка је уписала знатно већу своту од оне која је предвиђена благодарећи обимном одзиву публике.

Портфељ вредносних папира и ангажмана порастао је са 20.8 милиона на 24.2 милиона пенга. Ова ставка садржи у себи и доста резерве. Ставка разних пасива порасла је са 10.8 милиона на 15.5 милиона пенга. Ту се налазе разна прелазна потраживања и знатри рачуни, који имају карактер резерве. Имовина пензионог фонда претставља вредрост од 15.8 милиона. Крајња цифра билансије (без имовине пензијске благајне) показује пораст од 242.9 милиона пенга на 293.6 милиона пенга, дакле више од 20 од сто.

Рад предузећа, која спадају у интересну сферу банке, био је такође врло повољан. Поједина предузећа извршила су и повишење акцијског капитала. Банка је развила живу делатност у новоприпојеним крајевима, а нарочито у Делвидеку, где је обновила везе које су и раније постојале. Поново је отворена филијала у Сабадки, која је мировала две деценије. Банка, поред дванаест филијала у престоници, има у провинцији својих десет филијала, у шеснаест градова афилијације, које са успехом раде. 309

Поново је отворена радња:
ПАЈЕ СТ. ЈАКОВЉЕВИЋА
у Ујвидеку, Мусолини улица бр 9
Старатељи: Перепатић Павле и Борош Ђула
253

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

Научник као детектив

Вилијем Кингстон

Једнезапарне летње ноћи, познати амерички научник др. Том Едингтон никако није могао да заспи. И он је у том случају увек прибегавао свом омиљеном средству морфијуму. Полагано се подигао са седишта и узео боцу с виским сипајуће га у велику чашу, отетурао се као да је већ био пијан до ормана где су се налазили разни медикаменти и справе за лечење. Усуо је у чашу оброк морфијума, који би другог нормалног човека довео у бесвесно стање, али за њега ништа то није значило.

У моменту кад је хтео да искапи чашу са виским помешан са морфијумом на поњу је, нервозно зазвонило кућно звонце. Он се зачуђено осврнуо и збунио знајући да је његов стари слуга имао осуство. Вратио је чашу мрзовољно на сто и пришао вратима. У ходнику је стајао висок, снажно развијен мушкарац, а кроз прозор ходника је угледао велики аутомобил. Тајанствени ноћни посетилац му се приближио и упитао га:

— Ви сте лекар — зар не?

— Да. Шта желите.

— Моје је име Гордон. Пролазећи вашом мрачном улицом нашао сам једног човека без свести. Изгледа да је рањен револвером. Довео сам га овамо и молим вас да му пружите лекарску помоћ.

Гордон је унео онесвешћеног човека са шофером у лекареву вилу и овај га је одмах прегледао.

— Овај човек је стварно рањен. Изгледа ми да је по среди злочин... Потребно је да одмах обавестимо полицију. Телефонирајте одмах у управу полиције.

Гордон се спорим корацима упутио према телефону. Др. Едингтон је приметио да непознати покушава да пресече телефонску жицу иза апарата. А већ у идућем тренутку Гордон је извадио свој револвер и уперио га на лекара.

— Ако ме сада не будете послушали, — рекао је енергично, — просвираћу вам метак кроз лобању.

— Морам признати да је ваш аргумент, мистер Гордон, веома убедљив, одговорио је лекар с иронијом.

— Наређујем вам да рањенику хитно укажете помоћ и да сматрате све ово као да сте сањали!

Док је превијао рањеника, др. Едингтон је осетио потребу да узме средство за умиривање. Али кад је пружио руку за чашом у којој се налазио морфијум, Гордон га је одлучним гласом опоменуо:

— Сад није време да пијете.

— Добро... А пошто претпостављам да ћете још ноћас напустити Њујорк, па ћете вашег саучесника пардон, болесника моћи да превезете у болницу, најбоље би било да му убризгавам једну морфијумску инјекцију.

— А колико ће дуго спавати после инјекције.

— Најмање три часа.

— Дајте му још већу дозу. Уосталом, ова инјекција ће вам спасти живот пошто бих вам иначе из сасвим оправданих разлога пробио лобању једним револверским метком. Наиме, ви ћете и под своју кожу морати да убризгавате исто тако јаку дозу морфијума.

— А ваш пријатељ, имаће довољно времена да и њему убризгате једну пре него што будете заспали.

Пошто је др. Едингтон обавио строго наређење непознатог посетиоца, овај је пришао столу и рекао:

— Тако, а сада можемо да попијемо по једну чашу виског.

Узео је пуну чашу са стола, ону коју је лекар себи спремио пре него што га је непознати ноћни посетилац узнемирио и попио је на искап. Али већ после неколико тренутака Гордон је почео да да се тетура и он се стропоштао убрзо зо на под. Др. Едингтон је само на то то чекао. Брзо је пришао телефону и позвао полицију.

— Овде у мом ми стану налазе се две индивидуе које ће ће вас у највећој мери заинтересоватилти.

— Знам о коме ме је реч. Код вас се налазе окорели з злочинци Еванс и Грант, који су пр пре пола часа покушали да опљачкајкају банку Меркур. Том приликом јед један од полицајац тешко ранио Гранранта. Они су у последњем тренутку тку успели да умакну са аутом. Будите гте опрезни према њима!

— Није потребнеобно. Еванс је опијен опијумом и спаваава сном праведника. а Грант је тешко тко рањен и не миче се са места.

Др. Едингтону ну је језик одједном постао тежак и јед једва је успео да изговори речи.

— Кад будете сте стигли у моју вилу ја ћу вероватно бо бити већ без свести. Овај бандит ме је ме је приморао да узмем страховиту ју јаку дозу морфијума.

Четврт часа доп доцније, полицајци су нашли лекара на на наслоњачи са телефонском слушалиалицом у руци. Он се блажено, задовољољно осмехнуо у свом дубоком наркотичтичном сну.

КАКО УТИЧЕ МЕД НА КРВ

Мед спада у ре ред важних, хранљивих, добрих и ук укусних, па и хигијенских намирница. Нарочито је мед за препоруку малој деци, малокрвним лицима и мл млађи свет који пати од слабости и не нема апетита. Научници су посматратрали дејство меда код дечака, који ји су се редовно хранили медом и ут утврдили, при томе да је мед доистиста одлична храна. Једној групи дечадечака давало се сваког дана две в веће кашике меда. Друга група де дечака, уопште, није добијала мед.

Приликом прегрегледа свију дечака, утврђено је да са су дечаци храњени медом били не је само здравији, већ имали и многого повољнији састав крв и крвотока, а, а брже су и расли и развијали.

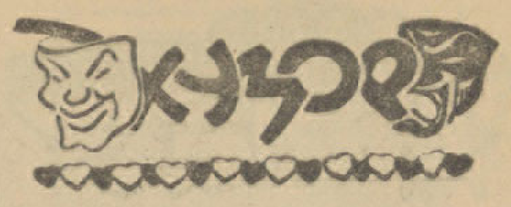

СТРУЧЊАК...

— Зашто тако посматрате мој ноћни шешир?

— Па, знате, ја сам архитекта.

*

ВРЕДНОЋА

Мама кара ћерку што је лења и што се због тога никада неће удати. А кћи одговара:

— У једној ствари, мамице, ипак нисам лења.

— У чему то?

— У пољупцима!

*

СВЕЈЕДНО МУ ЈЕ...

Лекар је прегледао болесника и рекао:

— Ваш случај је врло интересантан. Он ће обогатити медицинску науку!

— Шта ме се то тиче? За мене плаћа Окружни уред!

Јошико Хаваки спасава Јапан од опасних страних шпијуна

Пише В. Спасић (33)

ГОРИТИНА ЖАЛОСНА ИСПОВЕСТ

Како су се капетан Таваси и његов друг Горита тога критичног вечера састали, Таваси је одлучно и са презиром у очима показао признаницу, коју је нашао у тајној фијоци Вертхајмове касе у гнезду страних шпијуна. Он га је упитао:

— Је ли то стварно твоја једина признаница?

Још пре него што је Таваси наишао, капетан Горита је био сасвим скрушен. Увукао се у себе и изгледао је ништаван и бедан. Мало даље од њега седела је на кожној фотељи његова вереница Осита. Она је са грозничавим бесузним очима зурила преда се. Горита јој је већ пре Тавасиевог доласка све признао. Он је испричао своју трагедију и исповедио се подробно о свом лакомисленом подвигу, који га је довео у безизлазан, грозан положај. Он је сам нагласио, да је самом себи гнусан и стиди се свега онога што је у последње време учинио.

Осетљива душа лепе девојке није могла да схвати сву тежину ове језиве трагедије. Она је са највећим нестрпљењем очекивала долазак капетана Тавасија, јер од њега је зависио живот заблуделог капетана. Њој је било познато да за време рата и у Јапану за велеиздају и откривања важних војних тајни постоји само једна казна: смрт. Једном официру не може се дозволити да буде слабић. Слабост је злочин у данашње време. Прави мушкарац не треба да буде храбар и одлучан само у јеку борбе на фронту, него и у замршеним моментима свакидањег живота треба да се покаже као јунак на своме месту.

Осита је садада искрено сажаљевала свога в вереника. Сажаљевала га је и плалашила се за њега. Али, ипак, самама је морала признати да су њењена љубав и њено дивљење премема овом човеку сасвим ослабилили. Она је сада у њему гледала а само кукавицу и човека без карарактера.

Покушала је је да се одбрани од тих непријатнтних и ружних мисли, али је осесећала да то нема смисла, јер свивирепа стварност је демантује.

— Да, то је је моја једина признаница, — ододговорио је капетан Горита ти тихим несигурним гласом. — Кадад сам их други пут посетио, они н нису од мене тражили признаниницу.

Горита је попочео да прича.

Говорио је е тихо, али течно и са везом, сасвсвим логично. Час се заруменео ју у лицу, час је опет бледео. Ова а његова страшна исповест билала је, у истини, паклена душевевна мука за њега. Почетак великиког испаштања за учињени злочочин. И он није ништа прећутао, о, испричао је сваку ситницу у везези са својим издајством и мрачачним махинацијама, којима је сисвестрано помагао шпијуне, непепријатеље Јапана. Капетан Тавaваси га је пажљиво слушао, а и исто тако и Осита, која је ту испсповест пре пола часа већ једномом чула.

По савету и капетана Тавасија, Осита је своју мајку већ дан раније упутила својим рођацима у провинцију. Она је мајци обећала, да ће сутрадан и сама поћи онамо, само док изврши неке куповине. То је учинила због тога да јој мајка не сазна за велику срамоту која је задесила њеног вереника.

Вереника?

Осита је другу исповест капетана Горите слушала сасвим хладно, флегматично, као да јој је неки стран човек говорио. Она је сада пажљиво посматрала израз лица капетана Тавасија. Са тог лица могла је јасно да чита презир, сажаљење, љутњу и милосрђе, већ према томе како је Горита излагао своју исповест.

Најзад је Горита завршио своју жалосну причу.

— Несрећниче, — рекао је отсечним гласом Таваси, — Ако се истрагом докаже да су тачни твоји искази, ти ћеш бити спасен!

Затим је отишао у суседну собу и позвао телефоном генерала Ромиту, који се још у то време налазио у својој канцеларији. Није дуго разговарао. А кад се вратио опет у собу, где су седели, тужни, оборене главе, вереник и вереница, на Тавасијевом лицу се већ одражавала ведрина.

(Наставиће се)

Данас

Уторник, 3 марта 1942 године.

Лав I. еп. римски. Св. Флавијан патр. пар.

Сунце излази у 6 часова и 19 минута, а залази у 18 часова и 1 минут.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Гросингер м-р Јован, Мусолини пут 30 (телефон 27—40).

Поповић-апотека, П. Ракоци Ференц улица 124 (телефон 33—74).

*

РАДИО

За 3 март.

Будапешта: 6.40: Буђење — гимнастика; ● **7.00:** Вести — саопштења — јутарња музика; ● **10.00:** Вести, забавна музика; **11.10:** Међународни извештај о водостају; ● **11.20:** Оперска музика; ● **11.40:** Извештај о моди ● **12.00:** Звона — молитва — химна; ● **12.10:** Циганска музика, у међувремену ● **12.40:** вести; ● **13.20:** Тачно време — извештај о водостају; ● **13.30:** Поздрави Хонведа; ● **14.00:** Војни оркестар П. пеш. пука Јожефа Надора; ● **14.30:** Вести; ● **14.45:** Саопштење програма; ● **15.00:** Извештај са пијаца; ● **15.20:** Концерт на виолини; ● **15.40:** Предавање о композитору опере „Марта"; ● **15.50:** Клавирски концерт Сирањи Јаноша; ● **16.15:** Дечје поподне ● **16.45:** Тачно време — вести; ● **17.00:** Вести на словачком и русинском језику; ● **17.15:** Сметана — „Симфонија Молдава" у извођењу Берлинске државне опере; ● **17.30:** Предавање о великим зимским мразевима; ● **17.50** Салонски концерт Шовински Ласла; ● **18.20:** Конференција Гашпар Јена; ● **18.45:** Цај трио Сабо Калмана; ● **19.00:** Вести на мађарском, немачком и румунском језику; ● **19.20:** Репитације; ● **19.45:** Концерт на плочама; **20.45:** Радио оркестар; ● **21.40:** Вести; ● **22.10:** Пренос циганске музике из каване; ● **22.45:** Музика за игру, — у међувремену око **23.30:** вести на немачком, италијанском, енглеском и финском језику; ● **24.00:** Вести; ● **00.15:** Поздрав из домовине.

ПИНГ-ПОНГ

Средњошколско првенство у пинг-понгу

У суботу је одржано средњошколско првенство у пинг-понгу, на којем су узеле учешћа све средње школе у Ујвидеку. Такмичењу је присуствовао велики број ученика, који су ватрено навијали за своје изабранике.

Сви такмичари су показали лепу и пожртвовану игру, само је штета што жири није посветио више пажње приликом одређивања парова за игру, јер се десило, да се у првоме колу састану два најбоља играча, што је осетно утицало на крајњи пласман.

Прво место је освојио Такачи Габор, ученик Трговачке академије, који је и овога пута доказао да са пуним правом носи титулу првака јуниора у Ујвидеку. Друго место је припало Екресу Рудолфу, ученику гимназије, а треће Танасијин Петру, ученику Средње техничке школе. Осим ових, вредно је споменути Шларб Белу, ученика Учитељске школе, Хосподарски Фрању и Алексић Косту, ученике гимназије, који су својом лепом техничком игром оставили изванредан утисак на гледаоце.

СПОРТ

УАК—Димаваг 1:1 (0:1)

У Диошђеру, иако без Медарића и са десет играча, УАК је према показаној игри заслужио победу

По врло лепом времену и пред пуним игралиштем одиграна је у Диошђеру утакмица другог кола пролетњег првенства између Димавага из Диошђера и УАК-а.

Пред сам почетак утакмице прогноза о крајњем резултату била је различита — једни су били убеђени у победу Димавага, док је оно неколико најватренијих навијача УАК-а веровало у његову победу. У Ујвидеку, после сјајне утакмице са Сегедом нико није веровао да ће УАК у Диошђеру изгубити. Али када се сазнало да је УАК отишао без Медарића, који је „закаснио" на воз, и без Лендваја као резерве, који је једино могао достојно да замени Медарића, дошло је неспокојство и морало се поверовати да ће УАК имати тешку борбу ако мисли да извуче бод.

УАК је озбиљно схватио борбу и од самог почетка запео свом снагом. Велкер је започео са навалом и није требало много па да у првом минуту да гол. Секунд касније домаћи су дошли пред гол УАК-а, али је судија зауставио игру због офсајда учињеног од стране левог крила Димавага.

У 13 минуту УАК-у се поново указује шанса, наиме Палфи пред самим голом противника додаје Бадићу који, несталожено, са осам метара пуца поред саме стативе. Ово је била сјајна прилика, пропуштена од збуњеног Бадића, и да је УАК тада водио са једним голом крајњи резултат би био свакако сасвим друкчији. После овога долази до наизменичних навала са обе стране, које су се завршавале или у корни, или, код УАК-а у рукама одличног Плаца. Било је момената када су на гол УАК-а пуцане неодбрањиве лопте, али је Плац Едо био увек на свом месту и бранио све.

У 41 минути Чилаг је случајно фаулирао Турбекиа из Димавага, те га судија престрого кажњава и избацује из игре. Од тога момента УАК игра стално са десет играча. Нешто после изласка Чилага са терена, Барна, навални играч Димавага пуца снажним шутом са 30 метара и у моменту када је Плац лопту скоро имао у рукама изненада притрчава Фазекаш, који главом скреће лопту у гол. 1:0 за Димаваг. Мало затим завршава се прво полувреме.

У ДРУГОМ ПОЛУВРЕМЕНУ УАК ИЗЈЕДНАЧУЈЕ, И ДАЈЕ МНОГО БОЉУ ИГРУ ИАКО ИГРА СА ДЕСЕТ ИГРАЧА

Почиње друго полувреме са наизменичним навалама. УАК игра у промењеном саставу. Виг са полутке игра десног бека уместо искљученог Чилага, а Палфи игра десну полутку. Иако без вође навале УАК често пута угрожава гол домаћих. Све навале УАК-а иду преко одличног Велкера, који је у ствари био најбољи навални играч на терену.

У 20 минуту после једне соло акције Велкерове, бек Димавага Бохуш фаулира Велкера, који изводи слободан ударац. Велкер оштро пуца готово у сам горњу угао и у моменту када је лопта била у голу Шомлаи подмеће главу и скреће лопту у други угао гола. Резултат је 1:1. Овај гол УАК-а утиче поразно на Димаваг, који покушава све, па и недозвољено, да постигне вођство, али му то не успева, и игра се завршава нерешено.

Од УАК-ових играча најбољи је био Плац, који је бранио изванредно. Он је био најбољи човек на терену. Марјановић је приказао такође одличну игру. Његова одлична физичка кондиција дозвољавала му је да игра и за одбрану, а касније, када је УАК играо са десет играча, и за навалу. У навали је најбољи био Велкер, док су се остали трудили, али није било оне повезаности, коју смо видели на утакмици са Сегедом. Осетило се осуство Медарића. Остали играчи УАК-а су се трудили и дали су све од себе.

*

ОСТАЛИ РЕЗУЛТАТИ ДРУГОГ КОЛА ЗА ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО

Кишпешт—СВШК 4:1 (2:1)
Гама—Електромош 6:0 (2:0)
Солнок—СалБТК 4:2 (3:0)
Ференцварош—МАВАГ 2:1 (1:0)
Ујпешт—Лампарт 2: (1:0)
ВМФК—Сегед 2:1 (2:0)
Нађварад—Коложвар 5:2 (3:2)

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7. Иброчић, Бардоши Ласло у. 2.

ТРГОВЦИ И ЗАНАТЛИЈЕ! Пореско звање издало је наређење о томе, да сви имају водити књиге почев од 1. I. 1942. — Уз умерену награду обављам устројење књиговодства, вођење књига, састављање пореске пријаве и биланса, као и дописивање на мађарском, српском и немачком. Интересенти нека оставе своје адресе у администрацији под шифром „Балатон". 302

ХИТНО СЕ ПРОДАЈЕ због селидбе врло добра идућа радња — млекара у ужем центру града Ујвидека. Потребан мали капитал. Адреса у Администрацији. 307

Укрштене речи

Број 40

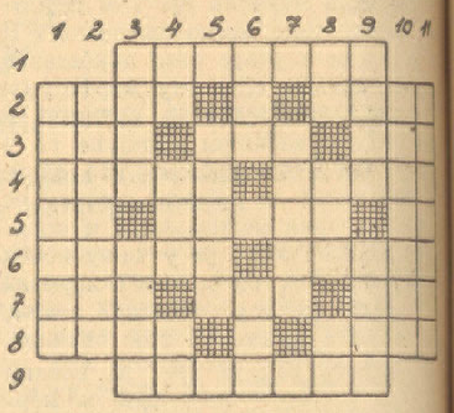

Водоравно: 1. уљана биљка; 2. бог ски гас — сугласник — полуострво (у падежу); 3. Немањина престоница — показна заменица — једна река (са „р" на крају, читано унатраг); 4. немачко презиме (читано унатраг) — пристаниште у Енглеској; 5. тамо (мађарски) — отов из организму — једна нота; 6. Ваш (мађарски) — плајаш (мађарски, читано унатраг); 7. почетак католичке молитве — мушко име — муслиманско име; 8. отац — самогласник — воле (провинцијализам); 9. први председник Турске републике.

Усправно: 1. место у Банату; 2. барјак; 3. пада изјутра — река у Црној Гори; 4. река у Немачкој — полуострвце (у падежу) — кон; 5. сугласник — ољушти — самогласник; 6. енглески државник — сугласник — није гладан; 7. сугласник — жена којој је умро муж — сугласник; 8. господин (мађарски) — македонска народна игра — скраћеница иза потписа; 9. држање — неверник — (турски); 10. Кенени споменик у Египту; 11. један од вођа француске Револуције (у падежу).

Решење укрштених речи

Број 39.

Водоравно: 1. Еро — оса; 2. Гебе — мочвар; 3. оферт — к — сатма; 4. осу — лом — раоб; 5. Ра — халав — р, а; 6. мним — упали; 7. а — в — сме — и — к; 8. кораб — окат; 9. ка — свиђа — ти; 10. Ото — аја — сат; 11. убави — а канон; 12. ренари — Арадац; 13. Аца — сир.

Усправно: 1. Егон — ура; 2. реформа — кобац; 3. обесан — катана; 4. Еру — Иво — ова; 5. Л(ав) Т(олстој) — х, м — с. р. — Ир; 6. с — ла — Сава — и; 7. Колумбија; 8. м — мах — ђак — п; 9. ос — вад — о, а — ка; 10. чар — лик — сад; 11. овчар — Атанас; 12. Самоа — ктитори; 13. ара — нар.

МАКУЛАТУР ПАПИРА

продаје Администрација „НОВЕ ПОШТЕ"

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Фраик, II Ракоци Ференц ул. 50.